

***In omnibus requiem quaesivi et nusquam inveni nisi
in angello cum libello.***

(Overal heb ik rust gezocht maar die nergens gevonden dan in een hoekje met een boekje)

Thomas a Kempis

« De rust waarvan ik in een bibliotheek zo geniet bestaat niet alleen uit stilte. Al dat papier dempt ieder geluid, maar ook het ruisen van mijn gedachten. Hun ongedurigheid vindt troost in de overmacht aan kennis langs de wanden. Die is zoveel groter dan ooit in mijn hoofd zal passen. Dat kalmeert me en herinnert me eraan dat ik niet per se alles hoeft te weten en begrijpen. Zoveel is al opgeschreven en ik heb het allemaal binnen handbereik. Daar hoeft ik mij dus niet meer mee bezig te houden. Zelfs al zal ik nooit meer dan een fractie van al die feiten tot mij kunnen nemen, ze zijn er, het staat er, de wereld is gerubriceerd, en als ik er eens nodig iets uit moet begrijpen kan ik het opslaan. Als de werkelijkheid zo onder controle en verifieerbaar is, kan ik haar makkelijker loslaten. Misschien is dit wel het nut van al die schrijvers, dat zij vastleggen wat buiten mij is zodat ik mij, zolang ik me met hen omring, kan wijden aan wat in mij leeft." »

(A. JAPIN : Een schitterend gebrek, p 112)

Mooie definitie van een verslaafde bibliofiel

Back to the roots.

Eigenlijk is het allemaal begonnen met het feit dat ik voor mijn moeder moest gaan aanschuiven voor haar wekelijkse beurt bij de kapper. Ik te midden van vrouwen in hun menopauze die niets beter wisten dan roddelen en zich beklagen over de seksuele over-of non-activiteit van hun echtgenoten.

Als 10-jarige te midden van door overgewicht geplaagde, seksueel gefrustreerde buurtvrouwen hou je het dan wel voor gezien en probeer je je onzichtbaar te maken.

Een boek is het aangewezen middel.

Een vierdimensionale vlucht van je verbeelding ; lezen, visualiseren, begrijpen en fantaseren.

Een enorme droomwereld die, als het even kan ook nog bevestigt dat je niet alleen bent.

Wat moet een mens/een lezer nog meer ? Een goed boek natuurlijk!

Even de periode van Pietje Bel, Dik Trom, Karl May, Woodhouse, Agatha Christie, Ellory Queen e.a. overslaan en over na het iets leukere serieuzere genre.

DETECTIVES EN POLITIEROMANS

Te beginnen bij **RAYMOND CHANDLER**, de onvolprezen meester van de hard-boiled detectives.

(een verjaardagscadeau van mijn broer voor mijn 14 of 15de verjaardag)

Begonnen met bijdrages in Black Mask, een maandelijks pulpbladje met detectiveverhalen heeft hij ongekende roem gekend met 'The lady in the lake', 'The long goodbye', 'The high window' en 'The big sleep'. Een beetje Humphrey Bogart-fan erkent de titels meteen.

Leuk om weten is dat, als je zijn oorspronkelijke bijdragen in Black Mask vindt, je kunt zien hoe hij verschillende kortverhalen heeft aaneen gebreid tot één groot verhaal. Die oorspronkelijke bijdragen zijn moeilijk te vinden, -maar ik heb ze!-. Met als gevolg dat de regisseur van 'Lady in the lake' hem moest vragen wie het nu eigenlijk gedaan had en Chandler, die ze bij gelegenheid van de set hebben moeten smijten, het antwoord schuldig moest blijven omdat hij het ook niet meer wist.

Niet dat het er iets toe doet. De man heeft de grote en uniek verdienste om 'smart talk', sexy grieten, gesuggereerde seks en lijken in de detectives te introduceren.

« *She had lips, red as a fire-extinguisher* ». Probeer dat maar eens te vertalen.

Sedertdien was het 'hard boiled' genre geboren. Nadien nog vele malen gekopieerd maar zelden geëvenaard. Zie infra.

Eénmaal de smaak van Chandler te pakken is het maar een kleine stap naar **CAINE**, met 'Double idemnity', verfilmd door Hitchcock en met weer die ingrediënten van gesuggereerde seks en moord uit passie. Magistraal gekoppeld aan een (poging tot) verzekeringsfraude.

Derde absolute smaakmaker in dit genre : **DASHIEL HAMMET**, die er in slaagde om politiek aan het geweld te koppelen. 'Red Harvest' met ongeveer 158 doden op evenveel bladzijden is een absoluut voorbeeld van de verwevenheid van politiek en criminaliteit in de jaren van de drooglegging in Amerika. Velen hebben geprobeerd het te kopiëren (o.a. Wim Wenders in de film Hammet) maar weinigen zijn er in geslaagd.

Daarnaast staat Hammet ook voor eeuwig in de geschiedenis als auteur van 'The Maltese Falcon' met alweer H. Bogart als de legendarische Sam Spade in de hoofdrol. Mijn inziens heeft WO 2 een einde gemaakt aan de evolutie van de detectiveromans, om plaats te maken voor de toenmalige meer eigentijdse oorlogsromans, waar ik nog een aparte, zij het zeer summiere, bijdrage aan zal besteden.

Een nieuw hoogtepunt in het genre is alleszins **PATRICIA HIGHSMITH**, te midden van haar katten, eind jaren 80 overleden in haar huis in Frankrijk. Haar kwaliteit werd alleszins erkend door Hitchcock die o.a. 'Strangers on a train' verfilmde.

In de jaren 90 kwam er nog een verfilming van 'Mister Ripley'. Eigenlijk is dit een trilogie maar persoonlijk vind ik dit zeker niet haar beste werk. Persoonlijk vind ik haar boek 'De man die van slakken hield' over een drukker, verzamelaar van slakken, die systematisch de vrijers van zijn vrouw vermoordt, het beste.

Highsmith heeft de psychologie in het genre gebracht : soms geschreven vanuit het standpunt van 'the bad guy' (zie Ripley) geeft ze een goed inzicht in de drijfveren van de dader. Subliem dus.

Over naar de Scandinaviërs.

De tiendelige serie van **Showall en Mallö** is buiten categorie. Boeken als 'De lachende politiemann', 'De vrouw in het gottakanaal', 'De brandweerauto die verdween' e.d. zijn een geweldig staaltje van socio-politieke krimi's.

Het is op basis van deze boeken dat de serie Becker is gebaseerd.

EKLAND is ook zeer goed, maar niets in vergelijking met **HAKAN NESSER**. Van Nesser vond ik 'Het grofmazige net' persoonlijk fantastisch. Een man wordt wakker, vindt het lijk

van zijn vriendin afgeslacht in zijn bad, maar herinnert zich niets ingevolge een complete black-out. Zijn enige verweer : ‘ik geloof nooit dat ik zoiets zou kunnen doen maar eerlijk gezegd : ik weet van niets.’

Laatst nog van hem gelezen : ‘Het vierde offer’. Zeer goed. Geweldige plot en vrij verrassende, maar zeer menselijke ontknoping.
Heeft ondertussen al veel meer bekendheid gekregen door o.a. een serie met inspecteur Van Vleteren als eigenzinnige hoofdfiguur.

Let wel: heeft ook een paar goede romans, niet detectives, geschreven.

Laatst nog gevonden in de bibliotheek : **LEIF G. W. PERSSON** : ‘Tussen het verlangen van de zomer en de kou van de winter’. Een titel die alles en niets zegt. Prachtige plot. Fijne dialogen en prima verhaallijnen.

En ook : **LEIF DAVIDSEN**, ‘Bloedverwanten’. Een titel die niets zegt maar veel verhult. Geeft ook een vrij goed beeld over de collaboratie gedurende de tweede wereldoorlog in Denemarken. Prima geschreven, met een onnavolgbare Teddy in de hoofdrol.

Geweldige opvolger van Chandler is **ELMORE LEONARD** wiens boeken ik zonder enige twijfel allemaal kan aanbevelen. Geweldige dialogen. En dus verplicht in het Engels te lezen want net zoals die brandblusser niet te vertalen. Geweldige plots.
Zeer vaak verfilmd, - althans stukjes ervan -, maar ‘Jackie Brown’ van Tarantino is er één van. ‘Jackie Brown’ is literair gezien de verfilming van ‘Rum punch’.

Een andere adept die zeker en vast Chandler heeft gelezen is **DENNIS LEHANE** , waarvan onlangs een boek is verfilmd: ‘Mystic river’ door Clint Eastwood. En verder is er nog ‘Shutter Island’ van Scorsese, met een onnavolgbare De Caprio.

‘Mystic River’ is ontegensprekelijk zeer goed en bewijst dat Lehane meer in zijn mars heeft dan louter detectiveromans, maar eerlijk is eerlijk : ik prefereer de detectives. Ze kunnen me als geen ander boeien. De Engelse versie is absoluut aan te bevelen wegens zijn flitsende, niet te vertalen dialogen.

Vooraf te lezen : de avonturen van het detectiveduo P. Kenzie en A. Genardo, te beginnen met het debuut van Lehane : ‘Slapende honden’ (oorspronkelijke titel : ‘A drink before war’)...maar los daarvan zijn de vertalingen zeer goed. Alle verhalen zijn apart te lezen maar de chronologische volgorde verdient uiteraard de voorkeur.

Laatste sequel, numero kwarto, is ‘De verloren dochter’ en tot mijn groot plezier dook ook in deze roman de ongelooflijke figuur van Boubou op. Een compleet geflippte, criminele wapensmokkelaar ,een reus van een vent die geen geweld schuwt en die door zijn vrienden detectives (eventjes) wordt ingeschakeld wanneer het er al te bont aan toe gaat.

Om dan maar over te gaan naar de onvermijdelijke **JAMES ELROY**. Een geweldig auteur dat staat vast maar niet ieder boek is even goed te pruimen., wegens te chaotisch.
‘L.A. Confidential’ gaat nog, maar sommige zijn echt iets te fragmentarisch en notoir psychopatisch naar mijn goesting. Te weinig proza in ieder geval.
‘The black dahlia’ is in ieder geval enorm en ook ‘L.A. confidential’, dat ook verfilmd is mag er best wezen al is het bij tijden moeilijk de goeden en de slechten – volgens Elroy is er geen verschil – uit elkaar te houden.

Mijn persoonlijke mening : te weinig aandacht voor de psychologie van de personages en een eerder bloederig self-masochisme dat allicht te wijten is aan het feit dat zijn moeder is vermoord zoals werd beschreven in 'Black Dahlia'.

Heeft ondertussen ook een trilogie geschreven over politiek Amerika maar dat heb ik nog niet gelezen.

Anders, maar misschien toch ressorterend onder het zelfde genre van detectives is één boek van **MURAKAMI**, een naar Amerika uitgeweken Japanner, die in 'Hardboiled wonderland', een geweldige persiflage aflevert op het eerdere werk van Chandler. Licht surrealistisch en licht science fiction, maar iedereen die ik hem heb laten lezen vindt hem fantastisch.

Nadat ik hem eind jaren '90 per toeval en afgaand op de titel heb gevonden in De Slegte is hij onlangs door Knack tot de ontdekking van het jaar uitgeroepen. De man schrijft meer dan persiflages en komt ongetwijfeld terug in dit overzicht maar dan onder een andere categorie. Is ondertussen ook al een paar keer verfilmd. Maar soms niet te verfilmen: 'Kafka on the beach', 'Dance dance', 'De opwindvogelkronieken', 'Norwegian wood' e.a.

In de bibliotheek van Zwijndrecht - of all places – gevonden: **NATSUO KIRINO**, 'De nachtploeg'. Voor alle duidelijkheid : de schrijfster is een vrouw. Zelden een dergelijke, boeiende thriller gelezen. Sociologisch perfect, karakters uitmuntend, nooit vervelend, nooit teveel, niets te weinig, wisselende plot, wisselende invalshoeken : prachtig gewoon. Kirino is Japans, geboren in 1951 en verschillende van haar boeken schijnen verfilmd te zijn. Zowel de boeken als de films zijn me 'momenteel' nog onbekend, maar er wordt aan gewerkt. Onlangs gekocht: 'Grotesk'. Wordt door een vriendin beschreven als geweldig maar toch wel een beetje raar.

Ook gevonden in De Slegte maar voor iedereen totaal onbekend is **J.J. DE LOGTE**, een Nederlander. Alweer, het wordt vervelend, in de zuivere traditie van Chandler, een bij tijden hilarische schrijver die met Martin Rasker als hoofdpersoonage in de ik-persoon, een aan Brand-up verslaafde alcoholische detective neerzet die o.a. geweldig kan tekeer gaan tegen Vader Abraham, de boekhouder in het kantoor naast hem en de maatschappij in het algemeen. Een absolute aanrader die je waarschijnlijk nergens anders dan bij mij thuis kunt vinden. Minus één exemplaar dat Eppie in zijn leeswoede heeft kapot gebeten.

Tenslotte en dit om af te ronden in het genre : sommige boeken van **MENDOZA**, vooral bekend van 'De stad der wonderen' (zie infra) die in sommige boeken zoals 'Het verhaal van de dameskapper' een uit het krankzinnigengesticht ontsnapte detective neerzet, verslaafd aan cola-light en broer van een prostituee die hem af en toe onderdak verschaft.

Verder : **DE LILLO, DONNA TARTE**, die het beter gelaten had bij dat ene boek 'De verborgen geschiedenis', want de rest lijkt nergens op.

S. SMITH 'Een simpel plan' ; enkele jaren geleden verfilmd maar in de film hebben ze het plot verknoeid. Ook goede 'true crime' van **A. KLAVAN**, verfilmd met Clint Eastwood maar dat mag geen belemmering vormen voor het lezen van het boek.

OUDE KLASSIEKERS.

Te beginnen met de fabels van Lafontaine dient men met dankbaarheid terug te kijken naar de periodes van censuur. Censuur dwingt de schrijver tot het sublimeren van zijn boodschap in een andere vorm, waarbij vooral de Russen uitblinken in het genre.

GOGOL, vooral bekend door zijn roman ‘Dode zielen’ is daarbij één van mijn absolute favorieten, met zijn novellen : ‘De Mantel’, ‘De Neus’, ‘Dagboek van een gek’... enz. Ooit al eens een boek gelezen over iemand die ‘s morgens merkt dat hij zijn neus kwijt is en diezelfde neus even later ziet rondrijden in een koets, vermomd als generaal ? ? Of over iemand die zijn jas, zijn statussymbool bij uitstek, kwijtraakt en daaraan ten onder gaat ? Let wel : geschreven midden 1800.

Om bij de G te blijven **GORKI**. De titel van ‘Het leven van een nutteloos mens’ spreekt voor zich.

“ ‘Jij hangt je nog eens op’ voorspelt Raisa Pjetrovna de bange wereldvreemde Jevsej Klimkov. Maar als het er eindelijk van zal komen lukt zelfs dat hem niet » (+/- 1890)

De G blijkt populair bij de russen want **GONTSJAROV** vind ik de ontdekking van het laatste jaar. De mens is al meer dan 150 jaar dood, maar toch. Tot nu toe weet ik maar van één boek dat hij geschreven heeft : ‘Oblomov’ maar dat is dan ook uniek in zijn soort. Een satire op de Russische adel en het leenheerschap (zie ook ‘Dode zielen’) waarbij het hoofdpersonage Oblomov er in slaagt om gedurende de eerste 160 bladzijden niet uit zijn bed te komen. Het enkele feit dat hij dént aan werk en imaginaire plannen maakt, volstaat voor deze man, die op zijn veertigste nog nooit zelf zijn sokken heeft aangetrokken.

De andere russen kent iedereen wel **DOSTOJEWSKI, TSJECHOV, TOLSTOI** enz. en zijn allemaal even lezenswaardig.

Van **Dostojewski** zou ik wel ‘De idioot’ en ‘De speler’ aanraden, minder bekend maar door mensen die het weten kunnen als zijn beste werk omschreven.

Om terug te gaan naar de T van **TOURGENJEV** : ‘Eerste liefde’, één van de mooiste liefdesverhalen ooit en voor iedereen een pijnlijke teruggang naar zijn eigen eerste liefde.

Tot daar de Russen.

Geen Rus maar toch al uit die regio: **MILAN KUNDERA**, voornamelijk bekend van ‘De ondraaglijke lichtheid van het bestaan’, maar ook ‘De grap’ en zijn andere boeken zijn niet te versmaden.

Tip : Kundera schrijft sedert hij in ballingschap is gegaan uit Tsjechoslowakije in het Engels, zodat de Engelse versies eigenlijk als origineel kunnen worden beschouwd.

Zie ook **GYORGY KONRAD** een hedendaagse Hongaarse schrijver ; zeer goed maar iets zwaarder van toon, wegens een altijd politieke ondertoon : ‘ De bezoeker’, ‘De medeplichtige’ en nog enkele andere boeken.

Een van mijn laatste ontdekkingen is **MAREK HLASKO**, wiens naam door Arnold Grunberg wel met zeer veel lef als pseudoniem wordt gebruikt. Weer zo’n verrukkelijk voorbeeld van sublieme door censuur tot stand gekomen literatuur .(Hlasko, niet Grunberg) . Titels als ‘De dochter is de uil van de bakker’ en ‘De achtste dag van de week’, spreken voor zich. Maar als je ‘de dochter ...’ leest merk je dat de titel hoegenaamd niets te maken heeft met het verhaal van iemand die zich paginagewijze transformeert van de ene persoon in de andere.

ITALIANEN

Niet alfabetisch te beginnen met **ITALO SVEVO**, die met 'Bekentenissen van Zeno' zijn tijd meer dan ver vooruit was door de belevenissen te beschrijven van iemand die met roken wou stoppen.

Alleszins aan te bevelen, maar minder bekend is: 'Cocaïne', het verhaal over een Amerikaans journalist in Frankrijk die verslaafd is aan cocaïne en zijn eigen verhalen verzint. Hoort absoluut thuis onder de rubriek Humor.

Werd destijds op de index van verboden literatuur geplaatst en is moeilijk te vinden.

Het enige andere werk dat ik van hem heb is 'Jaloezie' over een rechter die zijn job zo beu is dat hij ontslag neemt en als clown aan het werk gaat.

De Italianen zijn volgens mij overigens zeer onderschat en hebben meerdere auteurs die niet bang zijn van een vleugje surrealisme.

Mijn absolute favoriet is **LUIGI PIRANDELLO**, (18867 – 1937 ; Nobelprijs 1934) voornamelijk bekend door zijn novellen voor één dag. Zijn bedoeling was om 365 novellen te schrijven maar hij is maar aan een 180 tal geraakt, wat op zich jammer is.

Stuk voor stuk pareltjes van observatie. Geschreven in een zeer simpel taalgebruik waarbij een ogenschijnlijk zeer banaal gegeven wordt uitvergroot tot een dramatisch gebeuren.

De gebroeders Taviani hebben destijds het vierluik 'Kaos' verfilmd.

Minder bekend van Pirandello zijn zijn romans : 'Iemand, niemand, honderdduizend' over een man die er zich plots van bewust wordt dat zijn vrouw vindt dat zijn neus wat scheef staat ; iets wat hij nooit had geweten en maar omwille van de bewustwording ervan stapelzot wordt.

Ook fantastisch : 'De pijn om zo te leven' ; 'Wijlen Mathias Pascal' over een identiteitsverwisseling en 'Dagboek van Serafino Gubbio, cameraman'.

Ook totaal buiten categorie: **ITALO CALVINO** (1923-1985). 'De gespleten burggraaf' gaat over een mens die in twee helften leeft: een goede en een slechte kant: letterlijk. 'De ridder die niet bestond' gaat over een ridder die eigenlijk alleen maar een harnas is. (echt waar)

Iets anders en een beetje meer existentialistische levensfilosofie vind je terug in **CESARE PAVESE**.

Een titel als 'Leven als ambacht', zijnde zijn dagboek zegt genoeg en na het lezen ervan ben je echt niet verbaasd als je te weten komt dat de man zelfmoord heeft gepleegd.

ITALO LEVI, maar persoonlijk vind ik deze man die Auswitsch heeft overleefd en later zelfmoord heeft gepleegd omdat hij de gruwel niet kon vergeten, iets te deprimerend voor mezelf.

ANDEREN

JOHN DOS PASSOS schetst in zijn trilogie 'the 42nd parallel', gelardeerd met nieuwsfragmenten een ultiem beeld van Amerika in de begin jaren 90.

GEORGE ORWELL, alom bekend maar lees toch ook maar eens 'Down and out in London and Paris' ; een absolute voorloper van Bukowski. En het geeft je een idee hoe het voor Orwell was, om te worden wie hij uiteindelijk geworden is. Van afwasser tot levensgrote literaire legende.

En als je literair wilt gaan, is ‘‘Keep the sanseferias flying’ over een verlegen boekenverkoper zeer goed. Ook ‘Coming up for air’ over een handelsreiziger in zijn midlifecrisis.

ROBERT MUSIL. De titel ‘Een man zonder eigenschappen’ zegt al veel. Het hoofdpersoon neemt gedurende een 1500 tal bladzijden, een jaar lang verlof van het leven. Een boek vol overpeinzingen, gedachten en bespiegelingen die af en toe leiden tot een puur nihilisme, wat maakt dat ik het maar met perioden van ca 50 bladzijden per jaar tot mij neem. Kwestie van de ultieme depressie te voorkomen. Desalniettemin een absoluut meesterwerk en dat van die depressie heeft niet zozeer met het onderwerp te maken als wel met het feit dat het me echt wel doet afvragen waarmee ik en zovele anderen eigenlijk bezig zijn.

Zojuist een mij onbekende schrijver ontdekt : **HEIMITO VON DODERER** , - omen est nomen – ‘Ieder mens een moordenaar’. De titel is allicht juist maar verwacht geen thriller. Eerder een psychologisch portret van een gewone ambitieuze jongeling in de jaren 1930. Von Doderer zelf is een figuur apart. Krijgsgevangen in de eerste wereldoorlog. 4 jaar Siberië achter de rug en dan nadien terug in Oostenrijk gedoctoreerd in de psychologie ! Met 4 jaar voorbereiding in Siberië natuurlijk een millennium voorsprong op zijn studiegenoten. Althans zo stel ik het me voor.

De eerste zinnen van ‘Ieder mens’ spreken in ieder geval voor zich :

« Ieder mens krijgt zijn kinderjaren als een omgekeerde emmer over zijn hoofd gezet. Pas later blijkt wat erin zat. Maar ons leven lang druipet het langs ons heen, hoe vaak we ook van kleren of kostuum wisselen.»

HERMAN HESSE. Een van mijn absoluut favoriete schrijvers. Met een absolute voorkeur voor ‘De steppenwolf’. Voor de hippiegeneratie was ‘Siddharta’ het van het, maar iedereen heeft zo zijn voorkeuren. De meeste mensen aan wie ik ‘Narziss en Goldmund’ laat lezen zijn er zeer enthousiast over.

Eigenlijk zijn ze allemaal zeer goed te lezen maar als je je echt een beeld van Hesse wilt vormen is het aangewezen hem chronologisch te lezen. Op die manier gelezen geeft het een beeld van iemand die er steeds weer op onnavolgbare wijze in slaagt om zijn eigenste individu binnen het tijds kader te plaatsen. Chronologisch gelezen is het ook moordend interessant om te merken hoe Hesse evolueert van een wandelaar die te voet van Duitsland naar Italië trekt, ‘Knulp’ ; verliefd wordt ‘Gertrude’, in de mystiek verzeild raakt ‘Narziss en Goldmund’, geconfronteerd wordt met de oorlogsjaren, en uiteindelijk een zeer eenzaam individu wordt. ‘Steppenwolf’. De chronologie is misschien niet juist maar dat moet je zelf maar nakijken.

Bijna was ik der Franz vergeten : de onnavolgbare **FRANZ KAFKA**.

Aan beginnende stagiairs en aan sommige klanten raad ik altijd aan om ‘Het proces’ te lezen maar veel heeft het nog niet geholpen. Ooit heb ik het gepleit ivm een bouwovertreiding en zei ik aan de voorzitter « ‘k heb mijn cliënt aangeraden om Kafka te lezen ». Waarop de voorzitter : « En heeft het geholpen ? »
Antwoord : « neen ».

Overigens is er een discussie omtrent ‘Het proces’ dat postuum is uitgegeven. Volgens sommigen zijn de hoofdstukken door elkaar gehaald en zou je uit de opeenvolging van de seizoenen kunnen afleiden dat een verkeerde volgorde werd gehanteerd. Who cares?

Mijn favoriet is alleszins ‘Metamorfose’ ; een kortverhaal over een man die ‘s morgens wakker wordt als een grote kever en aanvankelijk wel verpleegd wordt door zijn zuster maar mettertijd aan zijn lot wordt overgelaten.

MAX FRISCH, een Oostenrijker wiens boeken altijd over de eigen identiteit en het verloochen ervan gaan. ‘Stiller’, het verhaal van iemand die herkend wordt als zijnde X, maar dit glashard ontkent is mijn inziens een meesterwerk.
Voor de meer geflippte mensen vormt ‘Gantenbein’, over een ziende blinde, een uitdaging.

Voor juristen zou ‘Gerechtstheater’ verplichte literatuur moeten zijn. Het verhaal van een moord gepleegd in een vol restaurant met tal van getuigen. De advocaat wordt gevraagd de vrijspraak te pleiten en ergens halverwege het verhaal, - hoe is mij nog steeds niet duidelijk – kantelt de schijnbare onmogelijkheid van een dergelijke vraag naar de twijfel of hij inderdaad niet moet worden vrijgesproken. Briljant.

CAMILO JOSE CELA, een Spaans auteur en Nobelprijswinnaar.
‘De bijenkorf’ is zeer leuk als je er geen probleem mee hebt dat ongeveer 150 personages de revue passeren in nauwelijks 200 bladzijden.
Een beetje crimineel ingestelde lezer met belangstelling voor de psychologie van de dader geniet met volle teugen van ‘De familie van Pascal Duarte’.
Een beetje te vergelijken met ‘Biecht van een moordenaar’ van **Joseph Roth**.

Maar als je liever iets historisch leest is ‘De nacht van San Camilo’ over de Spaanse burgeroorlog absoluut niet te versmaden.

DE BEATGENERATION.

Zo ongeveer rond mijn twintigste ben ik België, Frankrijk, Duitsland en Engeland rond gelift. In de voetsporen van **KEROUAC**, ‘On the road’ waarin hij Amerika doorlift, heb ik in mijn adolescentie jaren hetzelfde geprobeerd in Frankrijk, maar dat is een ander verhaal.

KEROUAC, autodidact en grondlegger van the beat-generation. De man zet in zijn eigenste persoonlijke stijl zonder enige verbloeming een onwaarschijnlijk tijdsbeeld neer. Bij insiders gaat de mare dat hij ‘On the road’ op wc papierrollen heeft geschreven, maar kenners die zelf hebben gelift geloven daar om overduidelijke redenen niet in.

Ook zeer goed is ‘Dharma bums’ en ‘Desolation angels’ waarin hij een zomer lang alleen op een berg zit als brandwachter ; ‘Tristessa’ en anderen.

Leuk wordt het pas als je ook de anderen begint te lezen. De anderen, zijnde **KEN KESEY**, **HUNTER S. THOMPSON**, **BURROUGHS** en **TOM WOLFE**. Op een bepaald tijdstip zijn ze elkaar allemaal wel eens tegengekomen in een commune en ieder vanuit hun eigen perspectief beschrijven ze diezelfde periode, wat een ongemeen interessant beeld geeft.

Ken Kesey, verpleger in een psychiatrische instelling heeft ‘One flew over the cuckoo’s nest’ geschreven : ‘*one flew east, one flew west and one flew over the cuckoo’s nest*’. Ongelooflijk goed zelfs al heb je de film gezien omdat het boek is geschreven vanuit het standpunt van

chief Broom, de indiaan, die eigenlijk werkelijk wel een beetje gek is en de gang van zaken dus vanuit zijn eigen persoonlijke standpunt beschrijft.
Andere boeken van Ken Kesey zijn shit.

Hunter S. Thompson was als journalist verbonden aan Rolling Stone ; reed als een soort Jambers avant la lettre gedurende een jaar mee met de Hells Angels en heeft daarover een gelijknamig boek geschreven.

Prachtig is de onnavolgbare drugtrip die hij beschrijft in 'Fear and loathing' over Las Vegas waarbij hij samen met zijn advocaat naar Las Vegas rijdt om daar één of andere paardenrace te verslagen. Vooral de passage waarin ze een lifter meenemen en wachten op het moment dat ook die lifter al die vreemde dieren die ze menen te zien, zal opmerken is om te gieren.

Burroughs is vooral bekend van 'Junkie': een autobiografisch boek over zijn junkieverleden. Realistisch genoeg om er nooit aan te beginnen. Ook de schrijver van 'A clockwork orange' maar dat is in slang geschreven en zelfs voor een Engelsman die niet vertrouwd is met het jargon moeilijk te lezen.

'A naked lunch' is één grote lsd-trip. Niet te lezen dus en niet meer van deze tijd.

T. Wolfe, de man die steeds in het wit gekleed gaat is ook wel bekend als de grondlegger van het '*Investigating journalism*'.

Om in de beatperiode te blijven is het aangewezen om 'Kool-aid electronic acid test' te lezen. Een trip die hij heeft gemaakt samen met The Grateful Dead, op een ogenblik dat LSD wel al bekend, maar nog niet illegaal was. Met scenes over ongelooflijke optredens met in het midden van de zaal een bowl met vruchtensap, doormixt met LSD, geeft het wel even een beeld van de toenmalige scene.

Later is hij meer overgegaan op het romangenre en zeker niet onverdienstelijk. 'Bonfire of vanities' (slecht verfilmd) , vertaald als 'Vreugdevuur der ijdelheden' en 'Een man' zijn zeer goed. Vooral deze laatste is voor advocaten fantastische lectuur. Het stuk waarbij de hoofdpersoon moet gaan onderhandelen over bijkomende kredieten vergeet je nooit. Nu recentelijk is er 'Mijn naam is Charlotte Simons', over de Amerikaanse jeugd op de universiteit. Leuke vakantieliteratuur.

ZUID AMERIKANEN.

Er zijn er zovelen die ik nog moet verwerken maar ik heb nog niet door onder welke noemer ik ze moet plaatsen, zodat ik makkelijkheidshalve even overga op deze uitzonderlijke schrijvers.

Voor we verhuisden en mijn (ex)echtgenote op het idee kwam om mijn boeken alfabetisch te rangschikken had ik een eigen, alleen voor mezelf bekende, rangschikking die deels gebaseerd was op genre en anderzijds op landen.

(Dat ze naliel om plaats vrij te houden voor nog bijkomende boeken maakt dat alles nu chaotisch her en der, dwars, overdwars en zonder enig overzicht gestapeld is. Waardoor nu ook dit overzicht dezelfde chaos als mijn denken begint te vertonen)

Latijns-Amerika was een aparte rubriek omdat die schrijvers werkelijk uniek zijn.

Nergens anders, tenzij dan bij de oude Russen vind je zulke geweldige mengeling van verhaal en surrealisme. Nergens anders vind je zulke symboliek. Nergens anders vind je zulke taalkunstenaars. Wat waarschijnlijk ook weer met censuur te maken heeft, maar het is aan anderen om daar ooit eens een scriptie over te maken.

Ik moet sowieso beginnen met **JULIO CORTAZAR**, een naar Frankrijk uitgeweken Argentijn.

‘Rayuela, een hinkelspel’ ligt nu voor een spotprijs in De Slegte. Ongeveer 168 hoofdstukken die in willekeurige volgorde kunnen worden gelezen. In het nawoord geeft hij een andere volgorde aan waardoor je een ander verhaal krijgt maar eigenlijk kun je om het even waar beginnen. Lees vooral hoofdstuk 8 (denk ik) waarin op anderhalve pagina één kus wordt beschreven.

Cortazar schreef ook nog een aantal novellen waarvan er één verfilmd werd door Antonioni, ‘Blow up’. Meesterlijk is bijvoorbeeld de beschrijving in 4 bladzijden van iemand die zijn trui uitdoet en er dermate in verstrikt raakt dat hij door het raam valt.

Geïnspireerd op ‘Rayuela’ is er ook de absolute must ‘Bouwdoos 62’, gebaseerd op hoofdstuk 62 van Rayuela,. Maar voor de rest heeft het er absoluut niets mee te maken.

‘Bouwdoos 62’ heb ik ooit aan iemand uitgeleend en nooit meer teruggekregen. Een drama voor mij omdat het niet meer werd gedrukt. Tot een goede vriend het boek heeft kunnen opsporen in een tweedehandse boekhandel in Holland. Het gaat over 4 koppels en is integraal in de ik-persoon geschreven maar na ongeveer 40 bladzijden weet je perfect wie er aan het woord is. Van literair meesterschap, diefstal en vriendschap gesproken.

Noot : Cortazar leefde in Frankrijk in vrijwillige ballingschap en heeft ooit samen met zijn vrouw een hele zomer niets anders gedaan dan de ‘route de soleil’ te volgen van ‘aire de repos’ naar ‘aire de repos’ ; en dit zonder de snelweg te verlaten : ‘De argonauten van de kosmosnelweg’. Leuk om te lezen als je als bijzitter door Frankrijk reist.

Hetzelfde kunstje (- om alles te schrijven in de ik-persoon) heeft **MARIO VARGAS LLOSA** uitgehaald in ‘De stad en de honden’, een verhaal over militairen in opleiding.

Vargas Llosa is ooit voorzitter geweest van de Pen club en kandidaat president voor Peru. Een van zijn leukste vind ik : ‘Tante Julia en meneer de schrijver’ over een ik-figuur die verliefd is op zijn tante en ondertussen werkzaam is op een radiostation waar hij samen met een compleet geflippte Argentijn luisterspelen verzorgd.

Het boek is enerzijds opgedeeld in hoofdstukken van de ik-persoon in de relatie met zijn tante en zijn werk, en anderzijds hoofdstukken die eigenlijk de luisterspelen vormen en steeds gekker worden.

Ook ‘De oorlog voor het einde van de wereld’ over de één of andere zoveelste revolutie in Zuid-Amerika rond 1900 vind ik gewoonweg geweldig.

De man is trouwens zeer veelzijdig en heeft onlangs nog een boek geschreven : ‘Het paradijs achter de hoek’ over Gauguin en Van Gogh. Ook daarin spreidt hij zijn taalvirtuositeit ten toon in die zin dat het verhaal naadloos overgaat van de ik-persoon naar de jij, naar de hij en terug ; dit alles gekoppeld aan het verhaal van Gauguin , Van Gogh en diens 100 jaar eerder overleden grootmoeder in Frankrijk.

De man laat zich ook kennen op politiek gebied, zij het dat ik ‘Gesprekken onder de kathedraal’ minder kan pruimen en mijn voorkeur eerder uitgaat naar ‘Het feest van de bok’

en naar 'De geesten van de Andes' over de verzetsbeweging van het Lichtend pad, beter bekend als de Tupamaros.

Hierop inpikkend, even over naar **JULIA ALVAREZ**, een naar Amerika uitgeweken Dominicaanse die een perfecte combinatie brengt van cultuur, sociologie en politiek: 'De tijd van de vlinders', 'Yo' en anderen zijn zeer goed.

Ook niet te vergeten maar hier iets minder bekend: **HIJUELOS OSCAR**, verfilmd met 'The mambo Kings'. Ook de '14 zusters van Emilio Suarez O'Brien' en zijn andere werken zijn niet te versmaden.

En waar blijft dan de alom bekende **GABRIEL GARCIA MARQUEZ** hoor ik je vragen. In zijn eigenste hoekje is het antwoord. In de bibliotheek van Zwijndrecht wil dit zeggen: onder de letter G. Of dat nu de G van Gabriel of van Garcia is laat ik in het midden maar logisch vind ik het niet.

Recentelijk heeft hij iets over zijn liefde voor oude hoeren en jonge meisjes geschreven maar daar kan ik geen uitspraak over doen wegens niet gelezen. (Ondertussen heb ik dat wel gedaan en het is eigenlijk een beetje 'meer van hetzelfde': de zelfingenomen patriarchale figuur, vrouwenverleider die de wijsheid met zich draagt en naar mijn zin iets te zelf verheerlijkend is.)

Wat ik wél prachtig vind is 'Liefde in tijden van cholera', een majestueuze liefdesroman en waarschijnlijk het beste dat hij ooit schreef en nog zal schrijven.

Maar voor Marquez net als voor alle andere Zuid-Amerikanen is het wel zo dat wij niet altijd de symboliek begrijpen die er in verweven zit. Zo ben ik pas na enkele jaren aan de weet gekomen dat die gele vlinders die één of ander personage in 100 jaar eenzaamheid achtervolgen, eigenlijk een symbool zijn voor homoseksualiteit.

Vandaar dat je bij 'Diepe wildernis: de wegen' van **JOAO GUIMARAES ROSA**, net zoals ik steeds doe beter eerst het nawoord kunt lezen omdat dat je meestal toestaat om de situatie beter in zijn verband te plaatsen.

Overigens ook een ongelooflijke woordkunstenaar. Door de 'vakpers' werd het boek omschreven als 'het meesterwerk van de moderne Braziliaanse literatuur'.

De uitlatingen van de vakpers betekenen natuurlijk niet veel maar als ze in dezelfde serie ook Bassani, Cortazar, Celine, Musil, Platonov, Tournier en Vargas Llosa uitgeven is het toch al een duidelijke aanwijzing voor superieure literatuur.

NU EVEN OVER NAAR HUMOR

Als je weet dat ik zelfs bij een geslaagde reclame van Drecht of het zeemzoete einde van Suske en Wiske de tranen in de ogen krijg zul je realiseren dat er weinig nodig is om mij emotioneel te treffen. Die geslaagde reclame van Drecht kwam ik gelukkig nog nooit in mijn leven tegen maar die Suskes en Wiskes lagen destijds bij iedere kapper zodat die mens altijd dacht dat ik tranen stortte om het verlies van mijn haren.

Wat ook zo was natuurlijk maar ik bedoel maar: ik ben licht geëmotioneerd.

Hoewel ik me de laatste tijd dus meer en meer bewust wordt van die 'kappersfase' waar ik het in de inleiding over had. Met het gevolg dat ik het nu aan mijn liefvallige kinderen of toevallige passanten overlaat om mij zo kort als mogelijk te scheren. Wat op zich niet zo moeilijk is, maar als symbool kan het natuurlijk wel tellen.

Gezien het voorgaande is het duidelijk dat ik af en toe wel even nood heb aan humor. Eerlijk gezegd : zeer moeilijk te vinden in de literatuur.

Af en toe kom je wel eens een leuke passage tegen maar het is slechts weinigen gegeven om het een gans boek op niveau vol te houden. Toch enige suggesties van boeken die mij hebben doen gieren van het lachen.

Absolute meester is voor mij **TOM SHARPE**, Engelse auteur die bij voorkeur in het Engels wordt gelezen. Vooral 'Wilt' en het daaropvolgende boek 'Wilt's alternative', doen me bladzijde na bladzijde gieren van het lachen. Onnavolgbaar hoe de man er in slaagt om vanuit een zeer strikte logica, stap na stap te verzeilen in de meest absurde situaties.

Om in Ierland te blijven : **RODDY DOYLE**, met 'The Van' over 2 werklozen die besluiten een fish and chips bus te gaan uitbaten. Ook van Doyle : 'The commitments' over een rock band. Is verfilmd en zeer goed maar 'k weet niet meer door wie. 't Zou Alan Parker kunnen zijn maar zekerheid heb ik niet.

Terug naar Engeland : **HANIF KUREISHI**, een Engelse Pakistaan die als ik mij niet vergis het scenario heeft geschreven van 'My beautiful laundrette' en nog enkele andere films. Maar zeker te lezen is 'Gabriëls gift' en 'de Boedha van', een prachtige persiflage op de jaren zeventig en ouders in hun midlife crisis.

Noteer ook **ZADIE SMITH**, die in 'Witte Tanden' een geweldig beeld geeft over haar opvoeding door haar Mormoonse ouders en de huidige tijdsgeest in Engeland. Ook de opvolger 'De handtekeningenjager' is prima lectuur.

Als je van Monthy Python houdt mag 'De stoel van Hemingway' van **MICHAEL PALIN** niet op het lijstje ontbreken. Hoewel zijn reisverhalen eigenlijk nog beter zijn.

Het eerste boek van **RITA MAE BROWN**, 'Ruby fruit jungle' over de ontdekking van haar eigen lesbische geaardheid is absoluut aan te bevelen. Net trouwens als haar andere boeken die eigenlijk niet meer die absolute humor hebben maar wel zeer ontspannend om lezen zijn. Vooral vrouwen vinden dit leuke, intelligente vakantieliteratuur.

Als tegengewicht : een absolute giller 'Portnoy's complaint' van **PHILIP ROTH**. Over een jonge puber die verstikt door zijn joodse opvoeding bloedgeil is en zelfs in de meest eenvoudige hamburger al een seksobject meent te ontwaren.

'k Herinner me nog hoe ik als 18-jarige dit boek aan het lezen was in onze huiskamer, terwijl mijn ouders tv aan 't kijken waren. Ik met een koptelefoon (op mijn kop uiteraard) en zij met hun volledige aandacht voor 'Van pool tot evenaar' of iets vergelijkbaars.

Stel je de volgende situatie voor :

'Het joodse gezin in kwestie is aan de 'kosjere' maaltijd bezig als het hoofdpersonage plotseling 'the urge' voelt en overhaast de tafel verlaat om zich terug te trekken op de badkamer. Daar geïnstalleerd spant hij de bh van zijn zus tussen de deurklink en de klink van het raam en begint te masturberen dat het een lieve lust heeft. Daarbij niet weinig aangemoedigd door zijn moeder die hem er van verdenkt 'een niet kosjere hotdog te hebben gegeten' en verwoed aan de deurklink staat te trekken waardoor het ganse zaakje helemaal dooreen wordt geschud'.

Dat is een korte beschrijving van één van de passages van 4Portnoy's complaint' die zonder meer een zware inspiratiebron zijn geweest voor **Sue Townshend** voor haar 'Dagboeken van Adrian Mole'.

Na dit boek heeft P. Roth niet veel noemenswaardig meer geschreven zodat ik er van uit ga dat het eigenlijk autobiografisch was. (Aan mijn ouders heb ik nooit echt uitgelegd waarom ik de voorkeur gaf aan Portnoy's perikelen boven Van pool tot evenaar)

Van het voorgaande gaat het naadloos over in de boeken over geschifte families zoals bv 'All families are psychotic' van **DOUGLS COPLAND**, die vooral bekend is van 'Generation X'.

Voor mij persoonlijk staat echter helemaal bovenaan de lijst 'The corrections' van **JONATHAN FRANZEN**, een Amerikaan. Als je ooit wilt weten hoe het voelt om een demente, incontinente ouderling te worden, zijn vooral de gesprekken tussen één van de personages en de imaginaire stronten die hem achtervolgen en hem bedreigen zeer verhelderend.

Nog een geweldig absurd boek is 'Catch 22' van **J. HELLER**. Over een Amerikaanse piloot die tijdens de tweede wereldoorlog op Kreta is gestationeerd en probeert om op grond van 'gekte' aan zijn legerdienst te ontsnappen, maar daarbij stuit op het onnavolgbare art. 22 van het dienstreglement. (Door de juristen van verzekeringsmaatschappijen en andere oplichters wordt een dergelijk artikel veel gebruikt.)

Over **PITTIGRILLI** ; 'Cocaïne' en 'Jaloezie' heb ik het al gehad, maar die horen beslist ook in deze sector thuis. Net zoals **JJ DE LOGTE**.

En **RICHARD RUSSO** : 'Empire falls', een erg leuke familieschets over een kleine Amerikaanse gemeenschap.

Een beetje te vergelijken met **JOHN CHEEVER** , 'The Whapshot Chronicles', 'The Whapshot scandal', maar ik weet niet precies meer welk het eerste werk is. In 'Bullit park' is een ongelooflijke beschrijving van de religieuze perikelen in een Amerikaanse gemeenschap, die het bewijs leveren van Gods bestaan door voortdurend hun ruitenwissers te laten werken.

Effe tussen de C en de F toch even **ROALD DAHL** inlassen. En dan vooral zijn kortverhalen en zijn griezelverhalen (voor kinderen). Of als je even wilt weten waar **DORRESTEIN** de mosterd heeft gehaald ?

Wat me na Cheever bij **JOHN FANTE** brengt met zijn 'Bandini trilogie'. Het eerste deel is door Dominique De Ruddere verfilmd: 'Wait until spring Bandini'. Het verhaal van tweede generatie Italianen in het Amerika van de veertiger jaren. Niet echt humor. Eerder zwarte humor over hoe een tweede of derde-generatie immigrant de 'nieuwe wereld' bekijkt en beleeft.

'Short stories' van **FANTE** zul je moeilijker kunnen vinden, maar zijn absoluut aan te raden voor het slapen gaan.

Ook van Fante is 'My dog stupid' over zijn homofiele hond die de buurt teistert door alle andere reu's te verkrachten. Maar eigenlijk is het een beschrijving van zijn huwelijks crisis.

Fante was op zijn beurt dan weer het grote voorbeeld van **CHARLES BUKOWSKI** , een zwerver autodidact, gokker, alcoholicus, vrouwenloper maar schrijver 'pur sang'.

In 'Ham on rye', zeer slecht vertaald als 'kind onder kannibalen' lees je zijn jeugd jaren en krijg je meer begrip voor zijn immer autobiografische romans en novellen.

Via 'The post-office', zijn eerste reguliere job en 'Factotum' over 'Women' en nog vele andere werken leer je de man zeer goed kennen en appreciëren.

Het is trouwens via Bukowski dat Deruddere de schrijver Fante heeft leren kennen, toen hij een verfilming maakte van 4 kortverhalen van Bukowski. De naam ontglipt mij maar de scene met Josse De Pauw, als puistige puber die zijn hele gezicht omwikkeld met wc-papier om met het meisje van zijn dromen te kunnen dansen blijft voor mij onvergetelijk.

Ik merk dat ik afglijd want die laatste twee zijn niet echt meer zuivere humor.

Ook best leuk : **EVELYN WAUGH**, meer bekend van 'Brideshead revisited', heeft zeer leuke romans geschreven waaronder 'Scoop' en iets met 'bananen in Afrika', maar de titel ontgaat me en het boek is hier niet zo direct ter beschikking voor verificatie.

Zoals gezegd : zuivere humor is in de literatuur eerder zeldzaam, zodat ik maar overga op gewone algemene goede literatuur.

Hoewel om het af te leren, nog het rubriekje reisverhalen afwerken omdat daar ook een paar zeer goede humoristen tussen zitten.

REISVERHALEN

Zoals de onnavolgbare Engelse professor **REDMOND O' HANLON**, met het fantastische 'In trouble again', een werkelijk hallucinante reis door de Amazone en het vervolg op 'In trouble' een reis door Borneo.

Een eigentijdse Robinson Crusoe die samen met zijn geflippte vrienden, - hij is een echte professor hoor – de meest waanzinnige situaties tegenkomt met een zeer eigen persoonlijke commentaar erop.

Hij schreef ook 'Congo', dat naar het schijnt ook zeer goed is. Ook 'Storm' is zeer goed: het beschrijft hoe hij voor een maand meevaart met een vissersboot in de arctische gebieden. Leest allemaal als een trein en bespaart je een heleboel verlofgeld.

Zoals ik al eens heb aangebracht : **MICHAEL PALIN**, met 'Hemingway achterna', 'treinverhalen' e.d., bekend van de series van 'Pool tot pool' en 'Rond de evenaar', is zeer goed, maar iets subtieler dan Redmond O'Hanlon.

Lees zeker ook eens iets van **PAUL THEROUX**, bv 'Hotel Honolulu'. De man heeft een leuke eigen stijl en een eigen kijk, nodig voor de echt goede reisverhalen.

NEDERLANDSTALIG Vraagt om een aparte rubriek.

Toen Kasper voor Nederlands vrije keuze (?) had om een boek te lezen van een Vlaams auteur gaf ik hem 'De bende van Jan de Lichte' van **LOUIS PAUL BOON**, maar door zijn juf werd dit afgekeurd als 'te oubollig'.

Wat me bevestigde in mijn vroegere niet-keuze voor de Germaanse, die ik niet heb gevolgd omdat ik ten eerste de voltallige verplichte literatuurlijst voor de 1ste kandidatuur al lang gelezen had en omdat ze daar literatuur totaal kapot analyseren.

Te oubollig ! Wordt nu, anno 2012 in luxe editie aangeboden door Knack!

'k Heb me ervan weerhouden een brief te schrijven naar zijn juf, maar iemand met iets meer open visie zou ik toch 'Pieter Daens', en 'De zwarte Hand- of het anarchisme van de 19de eeuw in het Vlaamse industriestadje Aalst' aanraden. Eerder dan het meer bekende 'Kappelekensbaan' en 'Mieke maaikes obscene jeugd'.

Boon heeft nog een goed boek over de godsdienstoorlogen en een bepaalde sekte in Aalst ergens in de 18de eeuw maar de naam ontsnapt me.

Mijn persoonlijke favoriet is **NESCIO**, een Nederlandsen schrijver van wie men jarenlang niet heeft geweten dat het om **J.H.F. GRÖNLOH** ging. 'De uitvreter', 'Titaantjes', 'Dichtertje' en 'Mene Tekel' zouden gewoon verplichte literatuur moeten zijn.

« Jongens waren we – maar aardige jongens. Al zeg ik 't zelf. We zijn nu veel wijzer, stakkerig wijs zijn we, behalve Bavink, die mal geworden is. .. »
(Titaantjes)

« Behalve den man, die de Sarfatistraat de mooiste plek van Europa vond, heb ik nooit een wonderlijker kerel gekend dan den uitvreter. »
(de uitvreter)

Met op de tweede plaats : 'Houtekiet' van **GERARD WALSCHAP**.

Vrij onbekend maar zeer goed is **DOLF DE VRIES**, een meester in de korte novellen. 'De witte leugen,' heb ik ooit in een toneelversie gezien en is het zeer menselijke verhaal over een vrouw die jarenlang een geheime minnaar had en de confrontatie, na haar dood, tussen de echtgenoot en de minnaar.

Ook **ASTER BERKHOF** vind ik een zeer goed schrijver. 'Vaarwel professor' ressorteert eigenlijk onder de rubriek humor. Persoonlijk heb ik het meest genoten van de trilogie 'De kroniek van Hogelinden', te beginnen met 'Toen wij allen samen waren'. Een geweldige familiegeschiedenis beginnend in de jaren twintig en zo over de oorlog heen tot in de jaren zestig. Mooi gelieerd aan de Belgische geschiedenis.

Turks Fruit van **JAN WOLKERS** vind ik nog steeds één van de mooiste liefdesverhalen. Maar ook zijn eerder autobiografisch werk 'Terug naar Oestgeest' en andere werken zijn best te pruimen.

Kwestie van kortverhalen is **F. POINTL** ook zeer aan te raden. Een wat wereldvreemde joodse Nederlander die bekend is geraakt met 'De kip die over de soep vloog' en zijn onvergetelijk optreden in een talkshow op TV. Uit een later interview met hem leerde ik dat hij, naar eigen zeggen, zo onder de kalmeermiddelen zat dat hij eigenlijk zo stoned als een kanon was.

ARTHUR JAPIN, schrijft zeer leeswaardige historische romans en heeft een zeer mooie stijl die ik fantastisch vond in 'Een prachtig gebrek' over de eerste liefde van Cassanova ; verteld door haarzelf. Sublieme bedenkingen van uiteenlopende aard en absoluut een aanrader.

ANDEREN

'k Ondervind dat het moeilijk is om alles onder te verdelen in categorieën, maar is dat eigenlijk niet altijd zo? De behoefte van een mens om overal maar etiketjes op te plakken. Zo.... 'dat etiket', en nu het gelabeld is, valt daar niets meer aan te doen. Terwijl iedereen toch wel een mengeling heeft van een zekere dosis verstand, seksuele drang, hebberigheid, honger, dorst, jaloezie en liefde. Wat natuurlijk niet belet dat bij sommigen de verdeling van die dosis niet echt proportioneel is.

En paus Benedictus de zoveelste vergat Israël te noemen als een slachtoffer van terrorisme hoor ik zonet op de radio. Wat me meteen weer doet twifelen aan de onfeilbaarheid van deze door een gedegen maar ietwat eenzijdig georiënteerde scoutsbeweging, opgevoede volgeling van Jezus en andere dictators.

Als alle zonden van Israël nu maar niet op hem neer dalen.

Dus ga ik gewoon even op alfabetische orde mijn boeken hier voor mijn neus af, waarbij je er wel rekening mee moet houden dat, zoals reeds aangestipt die alfabetische orde enigszins verwoest is door toedoen van mijn (ex)echtgenote, van wie ik verder geen enkel slecht woord kan zeggen.

Zo van op afstand zie ik daar staan :

HEINRICH BÖLL. Om één of andere reden die me nu totaal ontgaat heb ik die als tiener heel graag gelezen. Terwijl dit absoluut geen literatuur is voor tieners maar dat is een discussie die op een ander moment en een andere plaats moet worden gevoerd. Alleszins memorabel is in ieder geval : 'Groepsfoto met een dame' en 'Meningen van een clown'. 'k Herinner me dat ik over dat laatste boek nog discussie heb gehad met mijn toenmalige vriendin omdat het zo treffend beschrijft hoe het geen zin heeft om te geloven in God, geld of eenvoudig gewin.

S. BELLOW. Wat hij eventueel had kunnen doen is de Nobelprijs literatuur anno 1976 weigeren maar zeg nu zelf : moest hij dat?

Antwoord : neen!

Wat je er wel bij moet nemen is dat hij schrijft over de Joodse thema's, zijnde die eeuwige achtervolging, verdrukking en naar mijn mening isolerend zelfbeklag.

Als je ooit eens in een depressie wilt raken is dit een absolute aanrader.

En als je nog dieper wilt raken moet je er ISAAC BEHABIS SINGER (what's in a name) er maar bijnemen.

Even over naar de B. van boon, bieten, beton, boeken en bekakt.

J. BARNES dus. Als je wilt weten hoe twee houtwormen zich voelen op de ark van Noë, is het lezen van 'The history of the world in 10 ½ chapters' een aanbevelingswaardig boek.

T.C. BOYLE. Een van mijn favoriete en voor de rest totaal onbekende schrijver. Een Canadees en als je zijn foto op de achterflap ziet en denkt van 'hé dat is precies Frank Zappa' dan is het hem. Niet Zappa maar Boyle.

Geweldige schrijver waarvan één boek verfilmd werd : 'Road to Welville' over een koppel dat een kuuroord bezoekt en te maken krijgt met Mister Cornflakes himself.

Zijn kortverhalen met titels als 'River of whiskey' en zijn romans 'De tortillagrens' ; 'Duyvels End', 'Oost is Oost' enz. zijn prachtig en ongelooflijk goed geschreven.

Zie ik daar bij de C. ineens **CARMIGGELT** staan, een absolute alcoholist die meer dan memorabele columns schreef en volgens mij meer dan normaal heeft bijgedragen tot de heropleving van Heineken op de beurs. Maar toch zeer scherpe nuchtere observaties neerzet over de dagdagelijkse mens die af en toe iets gaat drinken.

Daarnaast staat dan J. **CAROLL** met zijn 'Basketball diaries'. Ook verfilmd maar niet gezien. Over jongeren en drugs. Een beetje zoals BURROUGHS en THOMPSON: authentiek, autobiografisch en bij tijden leuk maar evenzeer afschrikwekkend.

J. CHEEVER. Alweer iemand die totaal ten onrechte onbekend is. 'Whapshot Chronicle', 'Whapshot Scandal' en 'Bullit Park': prachtig. Schetsen van de Amerikaanse samenleving. Ooit al eens gelezen over mensen die, ongeacht het weer, hun ruitenwissers opzetten om te laten zien dat ze gelovig zijn ? Bij Cheever vind je ze terug.

CHANDLER en CELA hebben we al gehad maar om onbegrijpelijke redenen zit de onvolprezen **LOUIS FERDINAND CELINE** daar tussen. Maar het boek staat toch in de buurt van waar het zou moeten staan. Bij de C dus.

Titels als 'Reis naar het einde van de nacht' en 'Dood op krediet' spreken tot de verbeelding. Wel niet zo makkelijk om lezen omdat Celine een zeer chaotische schrijfstijl hanteert. Een beetje zoals ikzelf. Als hij er aan denkt schrijft hij het en omgekeerd schrijft hij wanneer hij er aan denkt. Of zoiets. Mensen verwijten hem vaak dat hij gecollaboreerd heeft met de Duitsers maar in de boeken die ik zonet aanhaalde doet dat niet terzake.

Die boeken over de collaboratie, zoals 'Van het ene kasteel naar het andere' geven wel een boeiend beeld over de ondergang van Het derde rijk, maar het moet je wel interesseren.

CORTAZAR hebben we al gehad, maar toch maar even herhalen dat de man fantastisch schrijft. Leve de ballingschap.

GUY DE MAUPASSANT is uiteraard een Fransman en hoort dus thuis onder de Franstalige schrijvers maar omdat ik het Frans niet zo goed meester ben, en nu de alfabetische volgorde volg, kom ik hem hier dus tegen. Na de C en voor de E.

Jammer dat ik hem niet in het Frans kan lezen want de Guy zoals hij gemeenzaam genoemd wordt is een romanticus tout court. Prachtige novellen. Prachtige romans. Stationsromans in de 14de macht.

DICKENS, de Charel weet je wel, vormt de andere kant van het plaatje dat Guy zonet heeft geschetst. Romantisch van op afstand. Dat wel. Maar het zal je maar overkomen om echt Oliver Twist te zijn.

Hoewel 'The pickwick club' best wel humoristisch is, maar spijtig genoeg door het grote publiek totaal vergeten.

Ik kijk even naar **DUMAS** en de drie musketiers die ik in 2 verschillende uitgaven heb, waarvan de eerste daterend van een jaar dat niet wordt vermeld maar wel nog geschreven is in oud 'Vlaamsch', vertaald uit het 'Fransch'. Achteraan staat zelfs nog een Franse versie van 'De graaf van Monte Christo'.

En daarachter staat dan **DÜRRENMATT**.

Okay! Ik ben de eerste om toe te geven dat ik in de aanloop naar Fallaci, **ECCO** heb overgeslagen. Een zekere wrevel is hier niet vreemd aan, in die zin dat ik pas bij het einde van 'In de naam van de roos' door had dat de Latijnse fragmenten achteraan in het boek in vertaling stonden.

Dom, ik weet het. Mea culpa. Sedertdien lees ik ook eerst altijd het nawoord van de vertaler vooraleer ik nog aan een boek begin. Eigenlijk een aan te raden advies voor iedereen die boeken in vertaling wenst te lezen, omdat het soms echt wel verhelderend kan werken. Bijvoorbeeld bij OBLOMOV waar eerst een historische situering wordt gegeven, waardoor het verhaal echt wel een meerwaarde krijgt.

Om even terug te komen op **ORIANA FALLACI**. Net zoals Nescio is het via mijn zus dat ik deze journalist-schrijfster heb leren kennen. Ook raar hoe een mens kan evolueren trouwens. Fallaci was een journaliste die alle groten der aarden heeft geïnterviewd en op een bepaald moment een relatie is aangegaan met een communistische verzetsheld die (terecht) het kolonelsregime in Griekenland ten val wou brengen. Zij schreef daarover 'Een man'.

Verder dan enkele verloren voetzoekers en scheef geschoten kogels heeft de man het niet gebracht vooraleer hij in de Griekse cellen terecht kwam. Beter gezegd: 'cel' want hij heeft vijf jaar in eenzame opsluiting gezeten in een piepkleine cel. En het is die periode die Fallaci beschrijft. Een prachtige mix van authentieke liefde, politiek, en het overleven van een individu door wils- en denkkraft.

Een absolute aanrader die ik aan mijn goede vriend Henk als huwelijkscadeau heb gegeven. Petite histoire: Fallaci schreef nadien nog 'een brief aan een nooit geboren kind', over haar abortus en 'Inshalla' over de teloorgang van de tomatenteelt in West- Guinea, of wat had je gedacht.

Laatst las ik dat ze van haar vroeger communistische sympathieën nu omgeturnd is tot extreem rechts ! Of hoe een dubbeltje keren kan.

De rest ga ik misschien tijdens deze zomer even actualiseren maar ik vrees wel dat dat neerkomt op nog een heel aantal bladzijden want ondertussen is er ongeveer een dertigtal meter boeken bijkomend aangekocht. Dat komt ervan als niemand je nog tegenhoudt.

Erik Meyntjens,
Jaartal? Ongeveer 2012-2013

Leeslijst 2 vermoedelijk opgemaakt in 2017-2018

MISDAAD

PIERRE LEMAITRE :

'Rollenspel' Goed, onderhoudend geschreven met verrassende eindplot. Aan te raden voor iedereen die het solliciteren beu is.

'Irene' (Travail soigné 2014) Behoort tot de Camille Verhoeven serie. Gesitueerd om en rond Parijs, over een literair geïnspireerde moordenaar. Achteraan in het boek vind je ook een interessante lijst van de detectiveromans die in het boek worden vermeld.

‘Rosy’ Camille Verhoeven serie. Kort en niet erg boeiend.

‘Alex’ (2013) C. Verhoeven serie : De beste die ik in deze reeks tot nu toe van hem heb gelezen. De plot is zeer sterk en om het met een cliché te zeggen met onverwachte maar ook logische wendingen.

‘Vals leven’ (Robe de marié) 2009 Een zeer rare maar best wel boeiende plot waarbij je je zelf wel begint af te vragen hoe het nu juist allemaal in elkaar zit en of het wel helemaal klopt wat Sophie allemaal overkomt.

BELINDA BAUER :

‘Wat dood is’: Knap. over autistische Patrick en zijn omgang met de dood in een mortuarium.

‘Verdiende loon’: Ondanks haar naam is dit een Britse schrijfster die heel goed de sfeer van het Engelse platteland vat en met name ‘the moors’. Dit verhaal gaat over verdwenen kinderen en verkeerd begrepen personen. Goeie karakters en plot, maar ‘Wat dood is’ vond ik toch iets beter.

‘Rusteloos land’ (Blacklands, 2009) Ook weer iets met een kind in de hoofdrol. Op zoek naar het lijk van zijn vermoorde oom. Zo benoemd lijkt het niets maar als je haar zinnen leest ben je verkocht :

« Stevens oma staarde door het raam naar buiten. Vroeger heette ze Gloria Manners. Daarna werd ze de vrouw van Ron Peters. Vervolgens was ze de moeder van Lettie, en toen de moeder van Lettie en Billy. En ten slotte was ze een hele tijd die arme mevrouw Peters geweest. Nu was ze Stevens oma. Maar daarnaast zou ze altijd die arme mevrouw Peters blijven : daar kon niets of niemand iets aan veranderen, zelfs haar kleinzoons niet. »

‘Opgesloten’ (Darkside 2011.) Een beetje een opvolger van het vorige boek in die zin dat politieagent Jonas hier wel een heel prominente rol wordt toebedeeld. ‘k Ga eens uitkijken naar een Engels geschreven versie van haar boeken want ik blijf ze goed vinden.

RUDY SOETEWEEY : ‘Bewijs het maar’.

Vlaamse onderzoeksjournalist gaat achter voedsel fraudeurs aan. Best wel intrigerend en het zou best ook wel eens allemaal waar kunnen zijn. De herkenbare locaties maken het leuk en vertrouwd lezen.

FEDERICO AXAT : ‘De laatste uitweg’. (La ultima salida, 2016)

Een Argentijnse schrijver. Een psychologische thriller waar het steeds weer de vraag is : wie is wie en wat doet ie echt? Zit heel knap in elkaar en verveelt geen moment.

HARLAND COBEN: ‘De verbeelding’ (Fool me once , 2016)

‘t Begin is best wel spannend en leuk maar het einde is zo gekunsteld in elkaar gedraaid dat je een beetje spijt hebt dat je de voorgaande pagina’s hebt gelezen. Dan heb ik persoonlijk liever zijn sport/thrillers met Myron Bolitar in de hoofdrol.

WILLIAM LASHNER : ‘De verliezers’ (Falls the shadow 2005)

Volgens de achterflap was de auteur vroeger advocaat, die nu fulltime schrijver is. 'k Vraag het me af. Als hij een betere schrijver is dan dat hij advocaat was kan hij best tramconductor worden. Of gewoon wat in een kroeg gaan rondhangen. Niet goed dus.

OLEN STEINHAUER: 'De toerist' (The tourist , 2009)

Ondanks wat zijn naam doet vermoeden is het geen Scandinaaf maar een Amerikaan die nu in Boedapest woont. De toerist gaat over een spion/huurmoordenaar die eigenlijk met pensioen zou moeten zijn maar in een heel rare zoektocht verzeild geraakt die vanuit het verleden terug in het heden opdoemt. Van waaruit wie en om welke reden wordt gestuurd. Best goed geschreven met een interessante kijk op geheime diensten.

MARK BILLINGHAM:

'In het duister' (In the dark) 2008

Britse auteur. Echt goed geschreven met diverse variërende personages zodat er niet meteen iemand de hoofdrol wegkaapt. Wisselende realistische plot. Een agent sterft bij een auto-ongeluk, maar niets is wat het lijkt.

'Ten dode opgeschreven' (Good as dead) 2011

Een beetje een vervolg op de vorige, met twee dezelfde hoofdpersonages. Over een totaal atypische gijzeling door een krantenuitbater die een nieuw onderzoek wil over de dood van zijn zoon. Echt wel een auteur om te volgen.

('k Heb ondertussen gezien dat er in de Slegte nogal wat van zijn boeken te krijgen zijn. Wordt dus vervolgd.)

GERARD DONOVAN: 'Julius Winsome' (2006)

Donovan is een Ierse Amerikaan die blijkbaar erg gekend is in Amerika. Het verhaal van Julius Winsome wordt door het personage zelf verteld. Het leest als één lange monoloog van een man die in een onherbergzame streek van Canada woont, omringd door de 3.382 boeken van zijn vader. Het verhaal begint bij de verdwijning van zijn hond Hobbes en volgt de eigen niet altijd even onwrikbare logica van Julius. Prima boekje dat je eigenlijk in de Ardennen of minstens in de winter moet lezen.

HIDEO YOKOYAMA: 'Tokyo Tapes nr. 6 – 4'.

Japane schrijver die volgens de achterflap een bestsellerauteur is. Dat kan best wel wezen maar voor de vertaling zou de uitgever er ook aan mogen gedacht hebben om een lijst van de personages (minstens 50) en een organigram van de diverse politiediensten toe te voegen.

'k Heb dit dan al lezende maar zelf gedaan want zonder die lijst is het quasi onmogelijk om al die Japanse namen uit elkaar te houden. Na een 350 van de 624 bladzijden moet je al wat minder teruggrijpen naar je nota's maar toch. Het belemmert het lezersplezier aanzienlijk.

Van het verhaal moet je geen geweld of moorden verwachten. De enige moord die gepleegd wordt is bij het begin van het boek al 14 jaar oud. 't Vraagt enige kennis van de Japanse geplogenheden en cultuur om het goed te vatten maar in wezen gaat het om een gewetensconflict van het hoofd van de persdienst van de politie en dit zowel op professioneel als op persoonlijk vlak; Waarbij alles draait om privacy, hiërarchie en de wisselwerking

tussen politie en pers. Best wel interessant maar zonder die lijst en dat organigram kan ik er wel betere aanraden.

Ik schreef de uitgeverij daarover een brief en hoop dus maar dat ze er in de toekomst rekening mee zullen houden. PS : ze hebben geantwoord dat ze dat ook gaan doen.

T.ENGSTRÖM : ‘Ten westen van de vrijheid’ (2013)

Hoofdpersonage is Ludwig Licht, een voormalige Stasi-agent die dubbelspion is geworden en nu als externe hulp wordt gebruikt door de CIA. Locatie : Berlijn. Hoewel de koude oorlog officieel voorbij is, is dit voor Ludwig en diverse anderen nog niet het geval. De Zweedse schrijver actualiseert de boel door linken te leggen met Hydroleaks (!) en haar ondergedoken leider, Syriërs. Kortom een eigentijdse Ludlum die vlot leest.

Dat de uitgeverij niet louter de puur literaire kwaliteiten wil promoten mag blijken uit het feit dat deel 2, 3 en 4 op de flap al worden aangekondigd voor uitgave in april, augustus en oktober 2017. Misschien toch een beetje een overschatting van de vooropgestelde sensatie die deze boeken teweeg zouden brengen. Of hoe je vooral geen hype moet creëren.

MIKE NICOL : ‘Machtsvertoon’ (Powerplay,2014)

Zuid-Afrikaanse schrijver die zijn verhalen situeert in de townships met gangsters van allerlei kleuren en een eigen Afrikaans jargon dat ik bij andere schrijvers nog niet heb ontmoet.

Dit boek gaat over een bendeoorlog of eigenlijk om een afrekening tussen twee rivaliserende bazen die daarbij elkaars familie op een niets ontziende manier afmaken. Met daar tussenin dan nog een vrouwelijke beveiligingsfirma. ‘t Is helemaal iets anders dan de scandinavische thrillers ; rauwer, minder gestileerd en eigenlijk wel eens een verademing door de totaal andere plot (als die er al is) en setting.

‘Payback’ (2009)

Dit is het eerste deel van de Kaapstadtrilogie. Het is een totaal ander ritme en heeft ongewone plotwendingen. De hoofdpersonages, het zijn er vele, want alle families zijn in de plot verweven, worden geschetst. In principe gaat het om Mace Bishop en Pylon Buso : ex-wapensmokkelaars. Maar alle families, ook die van de opponenten worden betrokken in het verhaal en wees niet verbaasd dat een personage dat je interesseert, plots sterft. Vraag je bij voorbaat ook niet af hoe.

‘Killer Country’ (2010) Tweede deel van de trilogie en ik kijk nu al uit naar het derde.

‘Black Heart’. Het derde deel beantwoordt volledig aan de twee eerste. Als je daarvan houdt is het goed. Zonder meer.

Voor de goede orde moet ik even opmerken dat volgens de info die ik nu heb : Mike Nicol ook poëzie heeft geschreven en ‘Mandela, het geautoriseerde portret’.

AEANALDUR INDRIDASON ‘Blauwzuur’ (2015)

De schrijver is IJslander en de schrijfstijl is navenant. Koel en afstandelijk en als niemand jou verstaat waarom zou je dan luisteren naar een ander. ‘k Heb er nog boeken van gelezen en dat gevoel is altijd wel een beetje hetzelfde. Weinig emotie en/of betrokkenheid met de

personages die niets anders zijn dan dat : personages in een goed geschreven plot. In dit geval een moord gedurende de tijd dat de IJslanders tegen hun wil in het bezoek of noem het de bezetting mochten ondervinden van Engelsen, Ieren, Amerikanen, spionnen en contraspionnen. Ingewikkelde boel met vrouwen en mannen die deze mix al dan niet leuk vinden en er navenant op reageren.

PAULA HAWKINS ‘In het water’. (Into the water 2017)

Engelse auteur die bekend is geworden door haar debuut : ‘The girl in the train’. Dat werkelijk heel goed en geloofwaardig was. Met dit tweede boek gaat het allemaal wat minder vlot. Het is een beetje te gekunsteld van opmaak en er is een letterlijke overvloed van vrouwen die behalve bemoeiziek en neurotisch- zijn, totaal geen karakter meekrijgen. Hetzelfde trouwens voor de weinige mannelijke personages (drie). Neen, een succesformule heeft Hawkins nog niet gevonden en het is wachten of haar debuut een one night wonder was.

GREGG HURWITZ : ‘De misdaadschrijver’ (The crime writer, 2007)

Een misdaadauteur wordt in het ziekenhuis wakker met een black out. Volgens de politie heeft hij zijn vroegere vriendin vermoord maar hij gelooft dat zelf niet en tracht nu alles te reconstrueren. Deed me een beetje denken aan ‘Het grofmazige net’ van Hakan Nasser. Niet slecht maar een beetje gekunstelde plot.

CLARE DONOGHUE: ‘Keer niet terug’ (No place to die, 2018)

Engelse schrijfster. Goeie plot met goed uitgewerkte figuren. Wie begraaft er mensen levend ? En waarom ? Zo rijp voor een verfilming.

W. MOSLEY: ‘Een klein geel hondje’ (A little yellow dog, 1996)

Van de auteur weet ik niet veel meer dan dat het zwarte Amerikaanse schrijver is. Het boek is geschreven vanuit het standpunt van een school conciërge met een verleden van jeugdbendes die ongewild betrokken wordt in een reeks moorden, waarvan hij wordt verdacht. Er van uitgaande dat een zwarte met zijn verleden steeds verdacht is gaat hij zelf op onderzoek uit. Goed en leuk geschreven en dat hondje dat loopt stelselmatig tussen de hoofdstukken door.

ROMANS

CHIGOZIE OBIOMA: ‘De verboden rivier’.

Over verschillende jonge kinderen, broers in Nigeria. Een verhaal over noodlot en verbondenheid. Knap verteld.

ERIK VLAMINCK : ‘De zwarte brug’

Heimat/streekroman maar toch ook meer. Over Leo Lenaerts en zijn vele broers, zijn moeder, zus en de teloorgang van Lillo en de familie. Zoals steeds : hij neemt je mee en maakt herinneringen wakker.

THOMAS GONZALEZ : ‘Eerst was er de zee’.

Over een koppel dat aan een uitzichtloze onderneming begint. Drank, teleurstelling, weemoed en ‘paradise lost’.

BI FEIYU : ‘Krekel krekel’.

Korte verhalen. China tijdens Mao. Bijna filmisch maar zeer sec geschreven. Als een haiku.

PIERRE LEMAITRE : ‘Tot ziens daar boven’ (2013)

Boeiend en onderhoudend. Niet altijd even geloofwaardig maar dat stoort niet.

Over twee soldaten in de eerste wereldoorlog die geestelijk dan wel lichamelijk verwond uit de oorlog komen en wiens lot onlosmakelijk met elkaar verbonden is. Heeft ook wel iets van een schelmenroman.

DAVID MITCHELL : ‘Wolkenatlas’ (Cloud Atlas, 2004)

Vijf verhalen in twee helften die soms naar elkaar verwijzen. Allemaal in een verschillende stijl. Van brievenroman tot Sf en detectiveroman. Best wel goed maar naar mijn gevoel een beetje te veel uitpakken met ‘schrijfmanschap’.

ANDRE ALEXIS : ‘Vijftien honden’.

Canadese schrijver met roots in Trinidad.

De goden Hermes en Apollo gaan in een zatte bui een weddenschap aan. Voorwerp van de weddenschap : is intelligentie een vloek of een zegen ? Wat als we 15 honden uit een kennel menselijk verstand, redenering en taal toebedelen ? Interessant uitgangspunt, ook als je niet van honden houdt, maar het helpt wel.

RICHARD RUSSO: ‘Niemand gek’

‘Nobody’s fool’ dateert al van 1993 maar werd pas onlangs in 2016 voor het eerst in het Nederlands vertaald . Onverklaarbaar want een schitterend boek van de schrijver van ‘Empire falls’ en ‘Brug der zuchten’. Alweer zo’n roman over een dorpsgemeenschap met geschiedenis en figuren die herkenbaar zijn in hun menselijkheid. Het is bijna onmogelijk om niet mee te gaan in het verhaal van Sully en zijn medemensen. Met iedere bladzijde worden ze steeds echter zodat je je op den duur verwant gaat voelen.

Een beetje vergelijkbaar met **John Cheever** : ‘Whapshot scandal’ en ‘Whapshot chronicle’, **A. Proulx** ‘Accordeonmisdaden’ e.a.

GRAHAM SWIFT: ‘Moeders zondag’ (Mothering Sunday, a romance 2016)

Een fijn vertelde omgekeerde versie van ‘Lady Chatterley’s lover’ die zich afspeelt op één zonnige lentedag in het landelijke Engeland van 1924. Telt een kleine 158 blz. en is perfect voor een wat langere treinreis.

CHRISTOPHE VEKEMAN :

‘Hotel Rozenstok’. (2015)

Bij mijn broer was Vekeman bekend als journalist en als schrijver van allerlei columns in De Morgen maar voor mij was het een nobele onbekende. Die wel goed, zij het soms wat overdadig, schrijft.

Hier gaat het om een (autobiografische) schrijver, C. Vekeman die een 17tal dagen afstand van het leven, drank en vrouwen wil nemen en daarvoor een obscuur hotel uitzoekt ergens in L. Nederland. ‘t Doet me allemaal een beetje aan ‘The shining’ denken maar ‘t komt voor mij niet voldoende uit de verf. Eigenlijk zit er veel meer in het verhaal of was er meer uit het scenario te halen, zodat je dus ook met nogal wat honger blijft zitten.

‘Johnny Paycheck’ (2016)

Op de voorflap staat dat dit een boek is zoals je er nog nooit één heb gelezen en dat is maar al te waar. ‘k Ben ondanks mijn stelregel dat ieder boek recht heeft op minimum 30 bladzijden, al na pagina 17 gestopt. ‘k Stoor mij mateloos aan de schrijfstijl van Vekeman dus ‘t kan zijn dat het gewoon aan mij ligt maar hij staat alleszins niet op mijn verdere leeslijst.

LOUIS VAN DIEVEL :

‘Landlopersblues’ (2016)

Alweer een goede roman van één van mijn favoriete Vlaamse schrijvers. Een beetje een Vlaamse Bukowski, zij het dat hij nu niet meer drinkt. In deze roman schetst hij aan de hand van herinneringen van enkele in Merksplas begraven landlopers en criminelen, enkele erg goede levensechte verhalen over het reilen en zeilen van deze mensen.

‘Vicky & John’ (2015)

Leuke, onderhoudende familiegeschiedenis over een wat disfunctioneel gezin in Kasterlee. Kleine kinderen, kleine problemen, grote kinderen ...

‘De laatste ronde’

De memoires van een postbode op de laatste dag voor zijn pensioen. Overpeinzingen over het wel en wee van zichzelf en de individuen die hij gedurende jaren op zijn ronde is tegengekomen. Goed, vlot en onderhoudend geschreven.

ALEKSANDR SKOROBOGATOV: ‘Sergeant Bertrand’

Russische schrijver die op de achterflap als een absolute ontdekking, auteur van een fascinerend meesterwerk e.d. wordt omschreven.

Gaat over jaloezie en drank, psychosen, schizofrenie en de verwoestende uitwerking die dit op iemand kan hebben. Heeft wel vaart en wijkt begrijpelijkerwijze qua stijl wat af van onze westerse geplogenheden.

SAMUEL BJORK: ‘De doodsvogel’ (2016)

Scandinavische thriller met een goede plot. Beetje in het genre van Nesbo. Wat me wel een beetje ergerde was dat het niet steeds makkelijk is Marion van Murielle, Mia en al die anderen wiens naam begint met een M van elkaar te onderscheiden.

OLEN STEINHAUER: ‘Met geslepen messen’ (All the old knives) 2015

Gaat over een etentje tussen twee vroegere geliefden die op een bepaald ogenblik samen als spion in Wenen zaten. Over liefde en verraad. Zit goed ineens en perfect voor een treinrit van een paar uur.

IMBOLO MBUE: ‘Zie de dromers’ (Behold the dreamers, 2006)

Amerikaanse schrijfster, afkomstig uit Kameroen. ‘t Verhaal gaat over immigratie en het wel en wee van een koppel uit Kameroen, hun dromen en teleurstellingen. Een beetje een geromantiseerd verhaal. Iets té eigenlijk. Doet in het begin wat denken aan ‘Witte tanden’ van **Sadie Smith**. Onderhoudend maar niet echt veel meer dan dat.

PHILIP TEIR : ‘Familie’ (2013)

Zweedse schrijver. Verhaal over een midlifecrisis van een socioloog die een biografie schrijft. Deed me denken aan ‘Revolutionary Road’ van **R. Yates**. Best te genieten.

JESS KIDD : ‘De laatste rit’ (Himself, 2016)

Engelse schrijfster. Goed boek met elementen van dromen en commentaar gevende doden. Leuke plot. Persoonlijk denk ik dat ze wel wat inspiratie heeft opgedaan bij ‘Under the milkwood’ van **Dylan Thomas**. Gaat ook over een kleine gemeenschap waar vroeger iets gebeurd is dat langzamerhand aan het licht komt.

WALTER VAN DEN BROECK: ‘De babyboom boogie’

Nog altijd een goede schrijver. Geschreven als iemand die naar aanleiding van een klasreünie terugkijkt naar de jaren van toen en wat er met diverse personages ondertussen is gebeurd. Speelt zich af in het Vlaamse kunstwereldje. Prettig om lezen met zeer geloofwaardige karakters.

ZARQANAWAZ: ‘De kleine moskee op de prairie’ (Laughing all the way to the mosque. 2014)

De auteur is een Brits Canadese schrijfster – tv maakster van Pakistaanse afkomst. In dit boekje beschrijft ze haar jeugdjaren in Toronto en de aanpassingsproblemen van een jong Pakistaans meisje dat toch Westerse gewoonten wil overnemen. Heel hoog feel good gehalte en geschikt voor lezeressen tussen 12 en 15 jaar.

EDEM AWUMEY : ‘Vuile voeten’ (les pieds sales)

Awumey is van oorsprong uit Togo maar woont nu in Quebec. ‘Vuile voeten’ gaat over een Afrikaanse vluchteling in Parijs. Gevlucht vanwege de hongersnood maar ook vanwege het vuile regime waar hij ook deel van uitmaakte. Kleine roman die je meeneemt door Parijs, door herinneringen en vermeende herinneringen. Wel goed geschreven.

JEAN ECHENOZ :

‘De spionne’ (Envoyée spéciale)

Jean Echenoz was voor mij een nobele onbekende Fransman maar nu ga ik toch op zoek naar zijn andere boeken. Deze roman is eigenlijk een vertelling waarin de auteur de lezer soms rechtstreeks aanspreekt, geweldige zinnen schrijft en in een soort Boris Vian achtig verhaal de lotgevallen van diverse personages beschrijft, waarvan niemand eigenlijk weet welke rol hij in het geheel speelt, want dat is de auteur zijn zaak. Bij tijden erg grappig, maar verwacht geen spionageverhaal in de gewone betekenis.

‘Ravel’ (2006)

Geeft een beeld van de laatste jaren in het leven van Maurice Ravel. Een beetje afstandelijk maar het geeft je iets om te vertellen als je in gezelschap de Bolero ten gehore krijgt.

Hard lopen’ (2011)

Een biografie over de hardloper Emil Zatopec. ‘t Geeft je heel veel te vertellen als het over hardlopen gaat en als je het helemaal interessant wil maken kun je er nog een sausje van het vroegere Oostblok overheen gieten.

ROSE TREMAIN : ‘Gustav en Anton’ (The gustav sonata, 2016)

Engelse schrijfster. Een verhaal over een jarenlange vriendschap en/of hoe onze eigen geaardheid ons leven al dan niet kan bepalen. Onderhoudend, goed geschreven, maar verwacht niet al te veel diepgang.

STEFAN HERTMANS: ‘Oorlog en terpentijn’ (2013)

De achtergrond is bekend. De schrijver besluit na een heel aantal jaren iets te gaan doen met de geschriften/memoires die hij van zijn overleden grootvader heeft gekregen. Hij begint ze alvast te lezen en geraakt geïntrigeerd door de persoonlijke geschiedenis van een grootvader wiens innerlijke en daarin gewortelde veruitwendigde leven hij steeds beter leert kennen.

Waar ik oorspronkelijk dacht dat het het zoveelste oorlogsboek was blijkt het eerder om een familiegeschiedenis te gaan. Vooral de persoonlijke liefdestrategie van de grootvader die als een ragfijne draad doorheen het verhaal loopt vond ik heel fijnzinnig en met veel gevoel uiteengezet.

IVO VICTORIA: ‘Billie & Seb’ (2017)

Seb is een jonge autist en Billie was/is zijn vriendin. ‘t Wordt allemaal een beetje afstandelijk en emotioneel beschreven, - wat m.i. de bedoeling is, - maar de geluiden van de kamers, de

natuur en de moeder, de vader en de oom, creëren een wat ongemakkelijke sfeer die je in de leden kruipt. En waar gaat het met die oorlogsspelletjes naartoe ? Vermaak of ernst ?

DABID PEFKO :

‘Daar komen de vliegen’ (2017)

Het verhaal van een oplichter die hoge toppen scheert aan de beurs maar daar zelf niet actief is. Een verhaal van bling bling en oogverblindende. Goed en onderhoudend geschreven. Veel inzichten in de beurs moet je niet verwachten maar ‘t verhaal leest erg vlot en je voelt je toch wel begaan met de diverse figuren.

‘Het voorseizoen’ (2011)

Met het ‘Voorseizoen’ won Pefko de Gouden Boekenuil.

Steve Mellors is een depressieve, alcoholische rechercheur en een grote fan van Robert De Niro in Taxi Driver met Judie Foster. Het verbaast dan ook niet dat hij een soort van relatie begint met een hoertje die hij tegen beter weten in probeert te beschermen. Goed geschreven met kleine hoofdstukjes die je voortdurend in de ban houden.

Inhoudelijk deed het me denken aan ‘Getuigen’ van Soetewey.

GIORGIO FONTANTA : ‘Het geweten van Roberto Doni’ (2014)

Dit boek werd in Italië met een drietal prijzen bekroond. Voor wie geïnteresseerd is in justitie en morele dilemma’s is het een aanrader. Een wat uitgebluste aanklager wordt er door toedoen van een journaliste toe gebracht om, in de aanloop van een beroepsprocedure te twijfelen aan de schuld/onschuld van een vermeende dader. Dat alles gekaderd in het al dan niet legale immigrantenmilieu in Milaan. Die drievoudige bekroning verbaast me niet.

JAMES SALTER : ‘Alles wat is’ (All that is, 2013)

Wordt op de achterflap de hemel in geschreven maar kon me niet echt heel lang boeien. Daarvoor is het levensverhaal van een veteraan uit de tweede wereldoorlog te oppervlakkig en voorspelbaar, maar misschien was dat ook de bedoeling, bedenk ik nu. In ieder geval heb ik het na 194 blz. voor bekeken houden. Best wel lang. Te lang eigenlijk.

DONALD RAY POLLOCK:

‘De hemelse tafel’ The heavenly table, 2016)

Amerikaanse schrijver die als arbeider een cursus creatief schrijven is gaan volgen en daar veel uit heeft kunnen puren. Het verhaal speelt zich af rond het begin van de 20ste eeuw, op de overgang tussen het wilde westen en de industriële revolutie. Een schelmenroman, annex western over drie broers die door het lot aan elkaar verbonden zijn en overvallen zien als een probaat middel om hogerop en naar Canada te geraken.

Vond het heel goed en deed me wat denken aan ‘The True History’ of ‘the Kelly Gang’ van **Peter Carey**, die overigens ook zeer de moeite waard is.

‘Knockemstiff’ (2014)

18 verhalen. Meestal in de ik-persoon, over marginale zuip- en andere schuiten uit het stadje Knockemstiff – uitspreken zoals je het leest - . Een kruising tussen **Bukowski** en **Tarantino**. Met mondjesmaat te lezen maar wel erg sterk.

HARUKI MURAKAMI: ‘Mannen zonder vrouw’ (2016)

Bij uitstek één van mijn meest geliefde en gewaardeerde hedendaagse schrijvers. Steeds beklijvend en met een gevoel van : god heb ik dat nu allemaal goed gelezen, misschien toch even terug lezen en dan opnieuw even overdenken.

Murakami is naar mijn mening één van de beste eigentijdse schrijvers die -als de politiek wat minder speelt- alleszins terecht in aanmerking zou kunnen komen voor de Nobelprijs literatuur. Een hoog statement maar welgemeend. Zelf heb ik zowat al zijn boeken en ik ben een absolute fan van deze schrijver die er als niemand anders in slaagt om tijd, verbeelding en fictie op een zeer jazzy manier door elkaar te mengen. Met Murakami weet je nooit waar je aan toe bent maar hem lezen is zeker geen verloren tijd.

‘Mannen zonder vrouw’ is een bundeling van relatief korte verhalen die een vrij goede introductie zijn voor zijn werk. Persoonlijk vond ik ‘Kino’ en ‘Samsa verliefd’ de beste verhalen van het bundel. Vooral Samsa waarin het omgekeerde verhaal van ‘Metamorfose’ van **Kafka** wordt verteld. Een kever wordt wakker als mens !

‘De moord op de commendatore’, deel 1: ‘De idea verschijnt’

In tegenstelling met wat de titel doet vermoeden heeft dit verhaal niets te maken met een moord. Het is de titel van een nooit tentoongesteld schilderij. Gevonden door een alleenstaande, verlaten, portretschilder die weggegaan is bij zijn vrouw en onderdak heeft gevonden in een desolate villa in de bergen van Japan. Waar hij, Murakami getrouw, geconfronteerd wordt met eerder rare gebeurtenissen, die zijn leven een andere en misschien wel diepere wending geven. Met altijd die lichte touch van het surrealisme is dit naar mijn gevoel weer een fantastisch boek en het zal niet lang duren vooraleer ik me deel twee aanschaf.

‘De moord op de commendatore’, deel 2: ‘Metaforen verschijnen’.

Het vervolg dus. Murakami volgt hetzelfde spoor maar naar het einde toe vind ik de plot toch iets te zwak.

JAN VAN MEERSBERGEN:

‘De ruiter’ (2016)

Deze Nederlandse auteur was tot nu toe voor mij een nobele onbekende. Maar ‘k ben blij dat ik hem heb leren kennen. Volgens de flap heeft hij nog diverse boeken geschreven en een zeker aantal prijzen heeft gewonnen. Die mij dus allen onbekend zijn.

Dit boek, geschreven vanuit het oogpunt van een paard (!) had me meteen beet. Hij neemt je al dan niet op een draf, een trippelgang of galop mee in een verhaal van de rebellie, bewustwording en het verzet van een meisje dat ervaart dat paarden soms dieper denken dan mensen. Maw ‘k ga toch even zijn andere boeken nalezen.

‘Een echte Vermeer’ (2016)

Mijn vriendin Michèle vertelde me dat er ook een film over is - de supervervalser Han van Meegeren – maar die heb ik niet gezien. De schrijver heeft in dit boek de vrouw uit de film als vertellende hoofdpersoon tot leven gebracht en haar kijk op en liefde voor de vervalser. Echt wel goed geschreven. Je hoort Jolanka als het ware vertellen.

ROBERT SEETHALER: ‘Een heel leven’ (Ein ganzes Leben, 2014)

Had nog nooit van deze auteur gehoord maar ben heel blij dat ik hem ontdekt heb. Geweldig minimalistisch verhaal over een jongen die ouder wordt en uiteindelijk dood gaat maar ondertussen een heel aparte kijk heeft op de wereld rondom hem. Ik denk dat het nog beter is als je dit boek ergens in de bergen leest. Oostenrijk, Zwitserland, Duitsland. Je gaat gegarandeerd een andere kijk op je omgeving krijgen.

MATT HAIG: ‘De wezens’ (The humans, 2013)

Leuk uitgangspunt van een alien die op aarde komt en als taak heeft om een wiskundige te stoppen in zijn ontdekkingen omdat anders de mensheid ten onder gaat. Beetje Terminator stijl in het begin. Maar best leuk. Twee derde van het boek slabakt het een beetje, maar de ondertoon en vertelstijl zijn zeker goed. Een beetje een buitenaardse kijk op hoe wij als mensen leven. Soms zet het je aan tot nadenken. Geen wereldliteratuur maar dat moet het niet altijd wezen.

TAKASHI HIRAIDE: ‘De kat’.

« *Je hebt voortdurend het idee dat er onder deze vederlichte vertelling een grote en diepe waarheid schuilt* », aldus de Volkskrant op de voorkant van het boek. Kan best wel wezen maar die diepere waarheid is me toch ontgaan. Wat mij bijblijft is een mooi en stylistisch verhaal over mensen en een kat. De diepgang is me vreemd gebleven, maar dat kan uiteraard aan mij liggen.

GRAHAM MOORE: ‘De laatste donkere dagen’. (The last days of night – 2016)

Best wel interessant boek over een advocaat die verwickeld raakt in een procesvoering over de authenticiteit van de patenten van Edison. Historisch redelijk correct denk ik. Als jurist is het een geweldig verhaal over hoe iedereen winnaar en/of verliezer is. Aan te raden.

IAN Mc EWIN: ‘De cementen tuin’

Vier kinderen worden wees maar besluiten dat verborgen te houden voor de buitenwereld. Ze trachten zich zo goed als mogelijk te behelpen. Maar hoe en hoelang kan dit duren ? Welk machtsspel ontwikkelt zich tussen de kinderen ? Goed geschreven met een goeie spanningsboog.